Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

[Super Infortiato 2]

Bartolus <de Saxoferrato>

[Venedig], 30. Juni 1493

De collatione dotis

urn:nbn:de:bsz:31-319543

Visual Library

a Onnū n quaꝫ. Quando admittiſ uariatio per bar. late.i.l. de rebus.ſ. re.amo.
b J fili⁹.
s Opp. .j. viđ .j.ti.i.i.l. pater.i. v.q. ꝑ bar.
c Aul⁹.
p glo.ſo. uiđ barto. in.l. ſi filius.in prin. de v̄bo.obl.

℃De collatione dotis. Rubrica.
d Uāuiſ.
q .§.ſi ſit nepos ſuccedūt. vide bar. in. l. qui ſuperſti. .ſ.de acquirere.
e ℃ Excuſaſ. adde bal. in .d.l.illā.i vlti. col. ꝛ viđ q̄ ſequunſ.
f ℃ De pronepote. an nepotes conferāt patruis. Adde bar. i .l.ſi emācipati. in pe.col. .C.eo.

emācipato. ꝛ an habeat locū i hereditate auita.

Onnūquā. n Circa hereditatē admittiſ uariatio uſqꝫ ad annū.h.d.ꝛ ē bōa.l. Jn tex.ibi difficili⁹.q. .d.ſi nō petat bo.poſ. iſra ānū nō admittiſ p⁹. ℃Op. dſ h ꝙ admittiſ uariatio.ſ.C.de mō mul.l.ſi.ꝛ.j.ð bo. li.l.nā abſurdū. Diċ glo.hic ſpāle: qa hic tractaſ de hereditate parētū. Tu dic ꝑ Dy.ex̄ de re.iur.c.mutaſ cōſiliū.lib.vi.ꝛ ꝑ eundē.ſ.de admi.tu.l. de rebus. Jtem op.de le.i.§. ſi ꝑ cōtumaciā.ſ.e. ubi ꝑpetuo admittiſ ad cauēdū. So.ibi agnouit bo.po.poſtea ꝑ ꝯtumaciā ceſſat cauere.hic v̄o añ agnitā bo.poſſ.recuſauit cauere. ℃Quero an bñficiū.l.ul.C. de repu. here.hēat locū i filio emācipato. Glo.q ē ibi vſ dicere ꝙ ſic ꝑ hunc tex. Quidā ultramō. dicūt contrariū ꝙ hic repudiauit hereditatē ſꝫ recuſauit caueſ. Jta dicit Ja. ð are.dic ut dixi in.l.ſi qs ſu⁹.ſ.de iure deli. Jtē q̄ro an bñficiuꝫ.l. ul.C.de repu.he.hēat locū i hereditate auita. Ego cōſului ꝙ hēat locū. Prīo habem⁹ h duas gl. Una ē gl. ꝑma h⁹.l.i ſi. Alia ē glo.ij.ꝓ hoc videſ tex.i.l.iuſta iterꝑtatiōe i ſi.ꝛ.l.applōne parētis.j.de v̄.ſig.expſſius i.l. ſi qs ſuus.ſ.de iure delibe.ubi tex.loqtur generaliter ð quolibet ſuo. Tene iſta bñ mēti.

J filius. s Jſta ē ſing.l.ꝛ bōa. Uidetis ergo ꝙ i his q ſuccedūt diuerſo iure hꝫ locū collatio. Cōtra.ſ.de ꝯ ta.l. filiū.§.ꝛ hoc ſic ꝯñs. So.iſpecto rigore v̄boꝝ nō hꝫ locū collatio i ſuccedētib⁹ diuerſo iure.ſꝫ iſpecto ſenſu interꝑtato ſm eq̄tatē ſceuole ē loc⁹ collatiōi qñ ꝑ uenietē ꝑ cōtra ta.minuiſ portio inſtituti. ℃Op.j.ᵇti.i.l. nec ipa.ubi iter ſuccedētes diuerſo iuſ nō ſit collatio. Sol. hic lꝫ diuerſo iure ſuccedāt potuerūt tñ eodē iure ſuccedere ſi uoluiſſent. uñ habētur ꝑinde ac ſi eodeꝫ iure ſucceſſiſſent.ibi ſecus:ut ibi no. Preterea h loqtur an ꝑ cōtra ta. totū teſtm̄ irritaſ: ibi v̄o qñ teſtm̄ tm̄ ꝓ ꝑte irritaſ: ut ibi uidebitis.

Aulus. p Jſta ē bona.l. ℃Op.habetiſ hic ꝙ adueniēte cōditiōe ðbiti qð poſſidebas ex una cā icipis poſſidere ex alia cā. Siſe in.l.fundo.ſ.ad.l.fal.ꝛ.l. ſi ſub ꝯditiōe. ð ſo.ꝛ glo.ē.j.de acq.poſſ.l.iij.§.ex plurimis. ℃Op. ꝙ debitū quātūcūqꝫ cōditio exiſtat p⁹ mortē cōferaſ: ut .l.ij.§.ꝛ id quoqꝫ. Glo.ſol.ꝑmo duob⁹ modis. ꝛ ābe ſunt diuiatiōes.q̄re dic.l.ꝯria loqtur qñ ðbeſ ſub q̄dā cōditiōe ſimplici q̄ pōt exiſtere p⁹ mortē pr̄is ꝛ i uita.ſꝫ hic loqtur qñ debeſ ſub cōditiōe q̄ extat tm̄ p⁹ morteꝫ hoc expſſo.ꝛ ſic pr̄i nō potuit q̄ri: ut.l.ſi.j. de ſti.ſer. et iō ceſſat collatio.

℃De collatione dotis. Rubrica.

℃Dictū ē.ſ. de collatiōe i gñe nūc diciſ de collatione dotis in ſpecie.

Uāuis. q Duo dicit i pricipio. Primo ꝙ collatio dotis ſit ēt ſi nō petaſ cōtra ta.ſꝫ iter ſuccedētes ð iure ciuili qð i aliis caſib⁹ nō ē. Secundo no.ꝙ collatio dotis ē itroducta ab imꝑatoꝛ.alia ē itroducta ex edicto ꝑtoris. Tertio no. ꝙ bonoꝝ collatō ſit ꝑ officiū iudicis: ibi ꝑtor.ꝛ i ſi.ibi ꝑ arbitriū fa.her.hoc etiā no.j.e.l.ſi.ꝛ.C.e.l.ſi ſoror.dicā.j.e.l.pſ filiū. ℃Quero q̄ fuit rō cōſtituēdi aliqđ circa dotē ſpāliter. Rñ. ꝙ ꝑtor uocabat ad ſucceſſionē emācipatos ꝑ cōtra ta.vel ab iteſtato grauauit eos onere collatiōis. ſꝫ filios i poteſtate retētos nō grauauit eos onere collatiōis: qa nihil poterāt hr̄e iuſ iſto: niſi caſtrēſe uel q̄ſi qð i collatione nō uenit. Mō cōſiderauit imꝑator ꝙ ēt fili⁹ i poteſtate retēt⁹ de iure iſto pōt hr̄e ꝓpriū.ſ. dotē: ut.ſ. fa. her.l.pōp.philadelphus.iō iter fr̄es ne emergat ineq̄litas introducit collationē dotis.

Ex.§.ſequenti.

℃An nepotes ꝛ ꝓnepotes ꝯferāt patruis ꝛ quid ecōtra: ibi. Quero.

Si ſit nepos. Jſte.§.pōit quinqꝫ caſus uſqꝫ ad.§. cū dos. ꝛ pōit ipos tm̄ breuiter ꝙ ipoſſibile eēt breuius pōi ꝛ ē ſubtilis.§.vide glo.q̄ incipit agiſ.ꝛ uſqꝫ ibi.ſꝫ vſ.pōit caſū: ibi icipit ſignare cōtraria. ℃Op.ꝙ ſolis patruis ꝛ patruoꝝ filiis cōferat: ut.ſ.ti.i.l.ſi nepotes. hic aūt vſ ꝙ cōferūt iter ſe tm̄.ꝛ ſic ē cōtra ꝑmū ſꝫ ꝛ q̄ntū rñſuꝫ. Dicit gl.ſpāle ē i dote. cū eni loco ſui pr̄is ē q nō cōferret fr̄ib⁹: ut.ſ.ti.i.l.filiū.ergo nec ipa cōfert. Jſta ſo.poſſꝫ ꝓcedere i dote nō i aliis bonis neptis.ſꝫ h dicit hic ferri dotē ꝛ alia bona ſua ergo male: qa quātū ad alia bona iſta rō nō cōcludit. Preterea ſi ueꝝ ē ꝙ iō iſti nepotes nō cōferāt patruis: qa pſ eoꝝ nō teneret ꝯferre: in cui⁹ pr̄is locū ſuccedūt nepotes ſeq̄reſ ꝙ ubi ſola neptis ē nō tenebaſ ꝯferre patruo. ſic nec pſ ei⁹ tenetur. Hoc aūt ē ꝯtra iſtū tex. tertio rñſo q̄re male. Uñ ꝑma ſo.nō vſ v̄a.ꝛ leges q̄ dicūt ꝙ nepotes ſuccedūt i locū ſuoꝝ parētū: itelligatis i locū ſuoꝝ.hoc ē i gradu ſuoꝝ parētū: ut ꝑinde ſuccedāt i locū parētū ſuoꝝ: ut tm̄ habeāt oēs nepotes quātū pſ habebat: ut.ſ.e.l.ſi nepotes.ꝛ.C.de ſuis ꝛ legi.auc.ceſſante. ꝛ auc. p⁹ fr̄es.ꝛ in auc.ð he.ab ite.§.hoc aūt ꝑuilegiū.tñ i v̄itate iſti nepotes ex ꝑſona ſua ſuccedūt⁹ nō ex ꝑſona pr̄is eoꝝ: cui nō fuit delata hr̄ditas ꝛ nepotes ꝯferūt ex ꝑſona ſua. Uñ gl.diċ ꝙ ibi ābo erāt emācipati h nepos erat i ꝑtāte retētus: cui ſoli ſit iniuria.qð ðclara: qa ſi neptis iſta non ſuccederet: ille nepoſ ſuccederet ꝛ hēret dimidiā.ꝑ iſtā ergo neptē nulla iniuria ſit patruo.ar.ad hoc.l.i.§.i. ꝛ .§.pſ.ſ.t.i.ꝛ.l.is q i ꝑtāte.ij.rñſo.ſ.ð le.i. Et eodē mō dico i ultīo rñ.ubi ſunt due neptes ex eodē pr̄e: qa q̄libꝫ pōt diceſ patruo ſi nō ſuccederē tu iſtā dimidiā nō hēres: ſꝫ ſoror mea.iō nō ſit collatio. Sꝫ qñ eſt ſola neptis uel plures ex diuerſ pr̄ib⁹ ceſſat iſta rō: qa ꝑꝑ hoc ſit patruo iniuria: iō ſit collatio. Sꝫ certe iſta rō vſ eē in plurib⁹ nepotib⁹ emācipatis: qa un⁹ pōt diceſ ſi nō ſuccederē ali⁹ hēret totū.ergo nō facio tibi iniuriā: q̄re dicēdū vſ ꝙ ultimū rñſū h⁹.§.itelligam⁹ qñ erāt due neptes: q̄re una nō poterat cogi ad collationē: qa ñ erat dotata.vñ ex ei⁹ ꝑſona i totū ðnegaſ collō: qa ſi ipa ſuccederet i nullo fieret collatio. ſꝫ ſi ābe eēnt dotate: tūc cōferrēt patruo ſic pluſeſ emācipati: qa q̄libꝫ ē talis cōditiōis ꝙ cogiſ ꝯferre. Uñ null⁹ ꝑꝑ aliū excuſaſ fac ad ꝑdicta.j.ð cōiūgē.cū emā.li.l.i.§.ſi.ꝛ qð ibi dixi i ſolutiōe ꝯtrarij. Jtē ꝯtra ē.C.ð colla.l.illā.ubi neptis ꝯfert patruo.dicūt q̄dā ibi neptis nō hēbat fr̄eꝫ uel ſororeꝫ. Alij ꝛ meli⁹ dicūt: ibi loqſ i collatiōe dotis mr̄is ipius. q̄re teneſ ꝯferre i illis ꝑſonis: qb⁹ maſ tenebaſ ꝯferre. ſꝫ h loqſ i collatiōe dotis date ipi nepti. Hāc ſo.tenēt doc. Dy.ꝛ cy.ibi lꝫ gl.ibi aliſ dicat. ℃Ultīo q̄ro a quo iſta neptis erat dotata. Diċ glo.a pr̄e uel ab alio nō curo.ita dicit gl.ꝛ bñ ſi ponim⁹ pr̄eꝫ uel patruū cui ſit collatio eē i ꝑtāte: qa ei ſit collatio dotis ꝓfectitie ꝛ aduētitie: ut.j.e.l.§.ſi ſub ꝯditiōe.ꝛ.C.e.l.filie dotē. ſꝫ ſi ponis pr̄eꝫ ꝛ patruū emācipatū: tūc oꝫ pōere ꝙ dos fuit ꝓfecta a pr̄e vel ab auo: ð cui⁹ ſucceſſiōe agiſ vel nō fiet colla.ut.l.filie dotē.§.ſi.tñ hodie oꝫ ꝙ ſit ꝓfectitia.alias ſec⁹: vt.C.e.l.ſi. ℃Quero qđ ð ꝓnepoteſ. Rñ.ideꝫ qð i nepote eadē rōne.ꝛ facit mētionē tex.C.e.ut.l.liberis.ꝛ iō circa collationē iſtoruꝫ nepotū cū patruis dic. aut q̄ris an patrui coganſ ꝯferre nepotib⁹. ꝛ certū ē ꝙ ſic: ut h.ꝛ.l.illā.C.e.aut q̄ris an nepotes cogātur ꝯferre patruis.ꝛ dic aut ē vn⁹ nepos uel plures ex diuerſis fr̄ib⁹ ꝛ cogūſ ꝯferre: ut h.aut ſūt plures nepotes ex eodē fr̄e: ꝛ tūc aut q̄riſ ð dote uel donatiōe data eorū pr̄i uel mr̄i ðſūcte ꝛ illā cogūſ ꝯferre: ut.d.l.illā.aut de dote uel donatiōe data ipis nepotib⁹: ꝛ tūc aut oēs nepotes ſūt talis ꝯditiōs ꝙ poſſent cogi ad collationē: ꝛ tē ipſi tāquā un⁹ eēt ꝯferre cogūſ patruis: ut.l.ſi nepoteſ .ſ.ti.i.aut un⁹ erat talis ꝯditiōis ꝙ i ei⁹ ꝑſona nō caderet on⁹ faciēdi collationē: ꝛ tūc ꝑꝑ eū nō ꝯfert patruis ſꝫ conferūt ſibi iuicē: ut hic. ꝛ qð dixi de patruis idem i

auunculis amicis ⁊ materteris:ut.l.illā.C.ō colla. Itē p̄dicta ꝟa qñ nepotes ipſi ſuccedūt auo.ſecus ſi ſucceſſiſſent p̄mo p̄ri eoꝝ:qa tūc fieret collatio ſm q̄ pr̄ eoꝝ feciſſet:ut.l.ſi marit⁹.C.e. Itē p̄dicta ꝟa ī dote ꝓfecta de bonis ei⁹ de cui⁹ hereditate agiẜ:ut.l. ut liberis.C. .e.⁊ iō cū nepotes ſuccedāt auo nō debēt cōferre dotē habitā ab eoꝝ p̄re:lꝫ glo.dubitet in.d.l.illā.

Cum dos. Dicíẜ h̄ q̄ tm̄ īpenſe neceſſarie detrahūẜ q̄ro qd ī utilib⁹.Quidā dicūt idē:qa utiles qñq3 neceſſarie dicūtur:ut.l.i.et .l.ī totū.ō.de īpēſis. Cōtraria tñ opi.pl⁹ placet cū utiles īpēſe debēt repeti.⁊ iō minus mulierí ōbeẜ fiet ōtractio.ſic dicim⁹ ī viro exn̄te nō ſoluēdo. uel meli⁹ erit in electiōe mulieris:ut ſi vult ōtraheẜ utiles īpēſas cōputet dotē cū augmēto. q̄to pl⁹ v3 dos pp utiles īpēſas ī eo factas:ſ3 ſi nō ōtraheret īpēſas:tñ d3 cōputaẜ tm̄ dotē nō id qō ultra ualet.ar.ꝓ hoc.j.e.l.ſi filia. qō no.

Ex.l.ſequenti.

¶ Dos aduētitia an ueniat ī collatione.

Si ſub cōditione. Dr̄ h̄ q̄ ſiue pr̄ ſiue exn̄e⁹ dotē ꝓmiſit:⁊ ſic īnuit q̄ dos aduētitia uēit ī collōnē. ꝯtra .C.e.l.filie dotē.ſol.aut tractam⁹ ō collōne fiēda emācipatis.⁊ tūc dicas q̄ exn̄e⁹ ōdit cōtēplatiōe p̄ris: ⁊ ſic ē ꝓfectitia.aut tractam⁹ ō collatiōe fiēda ſuis: ⁊ tūc ꝓpe ſtat:ſ3 hodie īdiſticte aduētitia nō ꝯferūẜ:ut.C.e.l.ſi.

Ex.§.ſequenti.

¶ Quot modis ſit collatio.

Filiam. Quero quot modis ſit collō. Rñ. ſit q̄ttuor modis. ſi qdē pr̄ ꝓ filia dedit dotē:tūc ſit collatio re īpa dotē ꝯferēdo:ut.l.filie.C.e. ⁊ p multas.ll.⁊.§.h⁹ti.Scōo ſit collō tāto min⁹accipiēdo ō bonis p̄nis q̄tū ē dos:ut.C.e.l.dotis. Tertio ſit cōicādo actionē:lꝫ inanē forte:ut ī auc. qō locū.C.e.et no.hac.l.§.cū dos.Quarto ſit collō qñ pr̄ ꝓmiſit non ōdit:tūc ſit collatio liberans filiū. hic eſt caſus ī hoc ꝟ. filia ⁊.C.eo.ti.l.ij.⁊ ibi no.

Emancipatus. Quid ſi matrimonium ē ſolutu3. Dic ut .l.dedit dotē.ō.ti.i.

i **In adoptione.** Op.facto teſtō nō h3 locū collatio:ut.l.i.C.e.ſ3 h̄ fuit hr̄s īſtitut⁹. ergo collatio ceſſat.Quidā dicūt q̄ fuit īſtituta ab exn̄eo nō a patre.Alij dicūt ſpāle ī filia data ī adoptiō3.S3 ꝟitas ē q̄ h̄ fuit īſtituta a p̄re naturali. ⁊ alio cōmittēte editū ſucceſſit p ꝯ ta.⁊ ei⁹portio ē aucta.ꝑ h⁹.j.ꝑx.⁊ qō uidiſtiẜ .ō.t.i.l.cū emāci.§.id quoq3. Itē no.C.e.t.l.filia teſtō.

e **Si filia fuerit.** Dr̄ h̄ q̄ habuit neceſſe peteẜ p cōtra ta. Cōtra īmo potuit adire ex teſtō: ut.l. ſi ex duob⁹.§.ſ3 illō.ō.ō cōtra ta.ſo.ē neceſſe.i.ē utile uł habuit neceſſe ſi vult eodē iure cū p̄terito ſuccedere. Itē op.q̄ nō fiat collatio:ut.l.filiū.§. ⁊ hoc ſit ꝯñs.ō.ō cōtra ta.ſo.aliō ē cū īſtitut⁹ petit ſibi fieri collationē a p̄terito q̄ nō pōt:ut ibi.aliō cū p̄terit⁹ ab īſtituto q̄ pōt ſ3 īſtius.l.diſtictionē.ita dicit glo.⁊ pōt bñ diceẜ. Uel ibi qñ ſuccedūt diuerſo iure.hic qñ eodē.

e **Si pater.**[a] Op. q̄ legatū cōpēſeẜ in dotē:ut.l.huiuſmōi.ō. de le.i.§.cū pr̄.⁊.l.filia legatoꝝ. C.ō le. ⁊ ibi no. So.itellige ibi fuit legatū ad dotē. h̄ aūt fuit legatū nō cōtēplatiōe dotis:⁊ ſic nō cōpēſaẜ ī dotē. ¶ Itē op.ſi ē p̄terita o3 q̄ ſuccedat p ꝯ ta.uel diceret nullū.ergo ꝑdit legatū:ut.l.p⁹ legatū.ō his q.ut īdi. ⁊.l.filiū.§. oib⁹.ō.de le.p̄ſtā.Solu.itellige q̄ vult eſſe cōtenta legato ⁊ dote nec vult ſuccedere.

f **Filius.** Erronea ſucceſſio nō īduc̄ collationē.h.d. Ex hac.l. cōcludiẜ q̄ ſi hec bonoꝝ poſ. legitīe fuerit petita q̄ teneẜ cōferre dotē frī: lꝫ emācipato. ſ3 certe h̄ tractaẜ de collatiōe fiēda frī q ē ī ptāte ⁊ ē heres ſcript⁹.⁊ hoc habetis exp̄ſſi⁹ ī.l.filie dotē.ī ſi.C.e.⁊ habuiſtis.ō.e.l.i.§. ſi ſub cōditiōe dicā plene.j.e.l.pater filiū.

Filia. Op.collō petiẜ iudicis officio:ut.ō.e.l.i. ī p̄n.uł ex ſtip.īterpoſita de ꝯferēdo.de q̄ habuiſtis.ō.ti.i.l.i.§.iub3.⁊.l.ſi qs filiū.§.ſi.⁊ ſic p auxiliū ſtricti iuris agit.iō ueniūt vſuẜ: vt.l. uideam⁹.§.ſi act.ō.ō uſuris.uidete rō ē iſta[b] q d3 ꝯferre ꝑcipit fruct⁹ ex hereditate q̄ ſibi daẜ.iō dotē ⁊ ei⁹vſuraſ d3 ꝯferre ſic dicim⁹ ī filiī.l.curabit.C.ō ac.emp.⁊.l.iul.§.ex uēdito .ō.ō ac.em. vñ iſte uſuẜ ſunt magis loco īntereſſe q̄ loco uſuraꝝ ⁊ eēnt forte hodie ꝑmiſſe p.c.ꝯq̄ſt⁹ex̄ ō uſuris.

Ex.l.ſequenti.

¶ Quid ſit collatio:ibi.Ad p̄mū.Et quo iuẜ ⁊ q̄ rōne ſit īntroducta collatō:ibi.Scōo. Et an emācipati emācipatis ꝯferāt:ibi. Prio.Et an q nō ſūt ſui nec emācipati:an īuicē ꝯferāt:ibi.Scōo.Et an ſuis ꝯferāt emācipati:ibi. Tertio. Et an ſui ꝯferāt emācipatis:ibi. Quarto.Et an filij ꝯferāt exn̄eis nō deſcedētib⁹. Et quo iure petatur collatio:ibi.Quarto. Et qñ h3 locum collatio:ibi.Quinto.Et q̄liter fiat collatio in ſi.

p **Pater filium.**[c] Hic ītēdo tractare materiā collatiōis quā tractat gl.C.e.t.l.ſi emancipati.⁊ ibi Cy. tractat ita male q̄ ex dictis ſuis nihil boni potes eliceẜ. Si teſtm̄ rūpiẜ p q̄relā,ꝑ pte ceſſat collō.⁊ ſimiliter īter eos q diuerſo iure ſuccedunt.h.d.No.tex.ibi q̄ libertates ⁊c̄.uideẜ ergo q̄ h̄ nō ē locus collatiōi ī caſu iſto. ¶ Op.⁊ vr̄ q̄ hēat locū collatio ēt teſtō reſciſſo p q̄relā:ut.C.e.l.vt liberis. Dic glo.q̄ in hoc.l.iſta p illā corrigiẜ. uel meli⁹ ibi loq̄ẜ qñ teſtm̄ p q̄relā ī totū reſcīdiẜ. uñ oēs ab ītestato eodē iuẜ ſuccedūt.h̄ aūt teſtm̄,ꝑ pte reſcīdiẜ ⁊ hoc ueri⁹.an aūt hodie ſit correctū īfra dicā. Itē op.dr̄ hic īter ſuccedētes diuerſo iure nō h3 locu3 collatio.ꝯ.ō.ti.i.l.ſi fili⁹.So.lꝫ ibi ſuccedūt diuerſo iure tñ poterāt ſuccedeẜ eodē iure.ſ3 hic nō poterāt ſuccedere eodē iure ēt ſi uellēt. ¶ Pro declarāda materia collatiōis.p̄mo q̄ro qd ſit collatio.Scōo quo iuẜ ſit ītroducta collatio ⁊ q̄ rōne. Tertio īter quos ⁊ de qb⁹ rebus ōbeat fieri collatio.Quarto quo iure petaẜ collatio.Quīto qñ fiat. Sexto q̄liter fiat. ⸿ Ad p̄mū rñdeo ⁊ glo.declarat.ō.ti.i.ī rubrica dicēs q̄ collatio ē bonorū ſuorū cōicatio.Quare dico bonoꝝ ſuorū. Rñ.qa ſi eēnt bona p̄ris magis uenirēt diuidēda q̄ cōicāda: ut .l.filie lꝫ.C.eo. Itē dico bona ꝓpria qa aliena nō uenirent cōferēda:ut.ō.ti.i.l.p̄tor.§.emācipati.⁊.l.i.§.i.e. ti.⁊.C.e.ti.l.ea demū. ⸿ Secūdo q̄ro quo iuẜ ⁊ q̄ rōne ſit ītroducta collatio. Hic aduerte quia hic q̄ſi oīa ītelligetis.⁊ repio in hac materia ſex vel ſeptē iura. Et primo fuit ītroducta p edictū p̄toris:ut.ō.ti.i.l.i.ī prin.⁊ hoc habebat locū īter eos q ſuccedebāt aut p cōtra ta. uel ab ītestato:ut.l.filiū.§.⁊ hoc ſit ꝯñs.ō.de ꝯ ta.⁊.l.i. .§.i.ō.ti.i.ſecus ſi ſuccedebant diuerſo iure: ut.d.§. et hoc ſit ꝯñs.⁊ hac.l.rō q̄re fuit ītroducta ē duplex. primo qa p emācipatū fiebat iniuria ſuis:iō p̄tor collationē īduxit.ſecus ſi ſuo nō fieret iniuria:vt.d.l.i.§.i.⁊.§. pater.⁊.§.totiēs.ſecūda fuit rō qa qcq̄d q̄rebat filius ī ptāte retētus q̄rebat p̄ri:ſ3 emācipatus q̄rebat ſibiipſi. uñ voluit p̄tor q̄ ꝑinde cōferret fili⁹ emācipatus ſic ſi patri acq̄ſiuiſſet ſi ī ptāte māſiſſet:ut.ō.t.i.l.ij.§.diuerſum.⁊.§.ſi duo. ⁊ iō caſtrēſia ⁊ q̄ſi nō cōferūtur qa p̄ri p nullū acq̄rūtur:ut.ō.t.i.l.i.§.nec caſtrēſe. Itē rō q̄re req̄rebaẜ q̄ eodē iure ſuccederent nō diuerſo fuit iſta. Cū enim p collationē ad unū cumulū deducantur nō debent diuerſo iure cēſeri:ut.l. eū q edes. de vſuc. uel qñ diuerſo iure ſuccedunt:tūc qlibet uocabitur inſolidum.unus inſolidū de iure ciuili ⁊ alius de iure pretorio.ſed per cōcurſus faciūt ſibi partes: ut.d.l. filiū per totum. Cū ergo nullus faciat iniuriam alteri:ſed unus tantum aufert alteri quantū ille ſibi.⁊ ſic iniuria poteſt cōpenſari:ideo collatio ceſſat:ſ3 ſi ueniebāt diuerſo iu-

a Si pater. e De hui⁹ .l. ītellectu vid bar.i.d. .l. huiuſmōi .§. cū pater. ⁊ qō ibi dixi ⁊ lꝫ ſol. bar. h̄ cōtter habeaẜ corrupta tñ in lec. antiqs repiẜ ꝑut hic correxi.

b Filius.§. f filia.rō ē iſta vide bal. in. l. ſi ſoror .C.e.

c Pater filiu3. p Ad hāc.l.uid qō dixi poſt barto. in. l. filie dot.C.e.

d ¶ Itē opp. Et vide.vij. no. regulas poſitas per bal.in materia collatio.l .l. qñ nouella. in pri. C. ō inoffi. te.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

a ¶ Non qſi-uiſſet. Nunquid fruct⁹ aduẽticiorũ cõferãt. adð bal. in auct. ex teſtõ. i. ix. ⁊. xiiij. q. C. de coll. ⁊ cũ bar. ẽt trãſit ang. i. l. ſi. C. de coll. p il-lũ tex. a ↄ̃rio ſenſu. ⁊ idez ſenſit Cy. i. l. ſi emãcipati. eo. ti.

b ¶ Quito q̃-ro. Adde tñ ꝙ ille q non ſuccedit ti. vniuerſali ſ3 ſingulari et hereditatem repudiat nõ tenet̃ confer-re. l. ex cã. et ibi bal. C. fa-mi. her. ⁊. j. ⁊. in. l. ſi.

re nõ tñ q̃lib3 ĩſolidũ: ut ĩ caſu hui⁹. l. tũc ceſſat collatio ꝑpter teſtm̃: qð ſaltẽ ꝑ parte valet: ut appet hic ĩ tex. ⁊ gl. Secũdus ius appet ex quo ẽ ĩtroducta collatio. qð ẽ eq̃tas ſceuole: vt. l. ſi fili⁹. ſ. ti. i. Cũ eni regrebat̃ ꝑ edi ctũ ꝙ eodẽ iure ſuccederẽt: ut dixi ↄtigebat iniq̃tas ꝙ ĩſtituto q uoluit adire ex teſtõ nõ cõferebat. iõ iuriſcon ſultus ſceuola ſua eq̃tate ĩduxit: ut ſi ꝑ emãcipatũ ſit ĩ-iuria ĩſtituto adeũti ſiat collatio: ut ibi dr̃. qð eſt uerũ ſi poterãt eodẽ iur̃ ſuccedere: l3 nõ ſucceſſerãt ĩ eodẽ iur̃: ut ibi. ſec⁹ ſi nõ poterãt eodẽ iur̃ ſucceder̃: ut h̃. Tertiũ ius fuit cõſtitutio diui pij. de q̃ habetis. ſ. e. l. i. ĩ pri. ex quo ẽ ĩtroducta collatio dotis. rõ fuit iſta p̃tor ĩtrodu-xit tñ coll'onẽ ĩ emãcipatis ꝙ ↄferãt ſuis ꝑpter rõnez: q̃a ſui tanq̃ nihil h̃ntes cũ q̃rãt oĩa pr̃i nõ p̃nt cõferre. S3 impator oĩa cõſiderãs ꝙ ſui poſſunt aliq̃d hr̃e ſm̃ iſta tp̄a ut dotẽ. iõ ĩtroduxit ut ſui dotẽ cõferãt: ut. ſ. e. l. i. Quartũ ius fuit leonis impatoris q fec̃ ↄſtõnẽ. l. vt liberis. C. eo. ti. ꝑ quã cõſtõnẽ ẽ ĩtroductũ vltra iura an tiquoꝝ hec. l. Nã õ iure ãtiquoꝝ nõ erat ĩtroducta col latio niſi ĩ deſcẽdẽtib⁹ ꝑ lineã paternã. hodie ſiue loq-mur õ deſcẽdẽtib⁹ ꝑ lineã pr̃nã ſiue ꝑ lineã mr̃nã h3 lo cũ collatio: ut. d. l. ut liberis. Itẽ de iure antiquo ĩ ſuis erat ĩtroducta collatio tñ ĩ dote. ſ3. l. vt liberis. eſt ĩtro-ducta collatio donatiõis ꝑpter nup. Tertio ibi ĩ ſi. dr̃ ꝙ emãcipatis cõferunt̃ ꝓfecticia: qð õ iure antiquo nõ repiebat̃. imo ĩter eos ceſſabat collatio: vt. ſ. ti. i. l. i. ĩ ſi. ⁊. l. ij. §. ſi tres. ⁊. l. p̃tor. §. quotiẽs. Rõ q̃ mouet ĩpato-rẽ ibi fuit eq̃litas ſuãda ĩter fr̃es ⁊ tales pſonas: ut ibi dr̃ ĩ tex. ibi eq̃litate ⁊c̃. Quitũ ius fuit ĩtroductũ ꝑ iuſti nianũ. C. e. l. illã. ꝑ quã addit duo. Prio q̃a ꝑ leonẽ in . l. ut liberis. erat ꝓuiſu3 ſolũ de nepotib⁹ ⁊ ꝓnepotib⁹ ĩuicẽ ſuccedẽtib⁹. ſ3 ſi ſuccederet cũ materteris uel auũ culis nõ erat ꝓuiſũ de quo ip̄e ĩ illa. l. ſtatuit. õ patruis tñ ⁊ amitis erat ꝓuiſũ õ iure antiquo: ut. ſ. e. l. i. §. ſi ſit nepos. qð ẽt ibi declarat̃. Secũdo q̃a õ iur̃ ãtiquo erat declaratũ õ dote data ꝑ nepte: ut. d. l. ut liberis. ⁊. d. §. ſi ſit nepos. ſ3 de dote data mr̃i ipſius neptis nihil erat dictũ. iõ hoc fuit introductũ ꝑ iuſtinianũ: rõ fuit eq̃li-tas ſeruanda inter tales ſucceſſores: ut ibi p3. Sextum ius fuit eiuſdẽ iuſtiniani in. l. ulti. C. e. na3 cum de iure antiquo conferebant̃ aduẽticia: ut. ſ. e. l. i. §. ſi ſub con ditione ⁊. C. e. l. filie. imperator iuſtinianus ſtatuit ho-die aduẽticia nullo modo ↄferri. rõ fuit iſta. cũ eni õ iu re antiquo aduẽticia pr̃i q̃rerent̃: ut. l. placet. ſ. de acq. he. ⁊. j. ſi a pa. q̃s fu. ma. l. i. §. i. iõ equũ fuit vt fieret col latio oĩum q̃ pr̃i fuiſſent q̃ſita ſi ĩ ptãte mãſiſſent: ut. ſ. ti. i. l. ij. §. ſi duo. S3 cũ hodie aduẽtitia nõ q̃rant̃ pr̃i ꝑ titulũ de bo. ma. ⁊ õ bo. q̃ li. iõ fuit ſtatutũ ꝙ nõ ↄferãt̃: q̃a ẽ eadẽ rõ ĩ eis q̃ ẽ ĩ caſtrẽſib⁹ uel q̃ſi: ut. l. i. §. nec ca-ſtrẽſe. ſ. ti. i. Septimũ ius fuit ĩtroductũ ꝑ iuſtinianũ ꝑ auc. ex teſtõ. C. eo. ⁊ ĩ corpe uñ ſumit̃. ꝑ quã ĩtroducit̃ ꝙ ex teſtõ ⁊ ab ĩteſtato hẽat locũ coll'o cũ ex teſtõ olĩ ceſ ſabat: ut hac. l. ⁊. C. e. l. i. ⁊. ſ. e. l. ſi filia. cũ ſilibus. ⁊ erat rõ olim: q̃a ↄſiderabãt legiſlatores ꝙ ſi teſtõres uoluiſ ſent aliq̃d dicere õ collatiõe dixiſſent ĩ teſtõ: ⁊ tũc habe ret locũ: ut. j. l. ꝓxi. ſ3 iuſtinian⁹ cogitans ꝙ teſtõr mor tis cogitatiõe p̃uẽtus nõ p̃ot oĩa dicer̃ ĩ teſtõ. iõ ĩduxit ꝙ ex teſtõ ⁊ ab ĩteſtato hẽat locũ coll'o: niſi cõtrariũ di-ctũ fuerit ĩ teſtõ. Rõ fuit q̃a pr̃ vr̃ uelle ꝙ ſẽꝑ ĩter filios ſit eq̃litas. Tertio q̃ro ĩter quos hẽat locũ collatõ. ⁊ de q̃b⁹ rebus. ⁊ declarabo ꝑ q̃nq3 q̃ões. ¶ Prio q̃ro an emãcipati emãcipatis cõferãt. gl. in. l. ſi emãcipati. dic̃ ꝙ nihil cõferat emãcipatus emãcipato ꝑ illã. l. ⁊ ꝑ. l. i. ĩ ſi. ſ. ti. i. ⁊. l. p̃tor. §. quotiẽs. e. ti. ⁊. l. ij. §. ſi tres. S3 glo. ĩ. illi⁹. l. dicit cõtrariũ ꝙ emãcipati emãcipatis cõferãt ꝓfecticia. allegat. l. filie dotẽ. eo. ti. ⁊ illam opi. tenebat Accur. ⁊ Frã. ei⁹ filius. Alia erat opi. Azo. videl3 ꝙ. l. filie. nihil ad ꝓpoſitũ: q̃a ibi dr̃ ꝙ ſuus cõfert emãcipa to dotẽ ꝓfectitiã ⁊ merito hoc fuit ſtatutũ q̃a cũ emãci patus cõferat ſuo oĩa: merito ſibi d3 cõferri dos ꝓfecti tia ne emergat ineq̃litas. ſ3 cũ ĩter penitus emãcipatos

nulla ſit fienda collatio ceſſat illa rõ. Vñ illð v̄bũ mul tomagis poſitũ ibi ĩ glo. nõ cõcludit. Fateor tñ ꝙ opi. Accur. ẽ v̄a. ⁊. l. filie. ⁊ oẽs. ll. antiq̃ ĩ hoc corrigãtur: ut . l. ut liberis. ĩ ſi. e. ti. ⁊ añ illã legẽ ueꝝ dicebat Azo. ſed p⁹. l. ut liberis. uerũ dic̃ Accur. Nõ ob. l. de cõiungen. cũ emãci. libe. l. i. §. pe. q̃a rñde: ut ibi dicet̃. ¶ Secũdo q̃ro q̃d õ his q neq3 ſunt ſui neq3 emãcipati: utrũ ĩuicẽ ſiat collatio: ⁊ de q̃bus rebus. glo. ĩ. l. ſi emãcipãti. dic̃ ſimplicit̃ eẽ idẽ qð ĩ emãcipatis. Aduerte aliq̃ñ nõ eſſe ſuũ neq3 emãcipatũ p̃ot ↄtingere duob⁹ modis. Prio ꝙ nõ ẽ ſuus nec ẽ emãcipat⁹ tñ eẽ potuit: ut nepos na-tus ex filio emãcipato p⁹ emãcipationẽ. Iſti ↄferũt eo-dẽ mõ ſicut emãcipati: ut. l. ſi nepotes. ſ. ti. i. cũ multis alijs legibus illius ti. Idẽ ĩ dato ĩ adoptionẽ ⁊ nato ex eo: ut. ſ. e. l. ĩ adoptiõe. ⁊. l. i. §. is quoq3. ſ. ti. i. Quidã ſunt q nec unq̃ fuerũt ſui nec emãcipati nec eẽ potue-rũt: ut deſcẽdẽtes ꝑ lineã femineã. ⁊ ĩ iſtis de iure anti-quo nõ fiebat collatio. hodie ſic ꝑ. l. ut liberis. ⁊ inuicẽ ꝓfectitia cõferrẽt ſicut emãcipati uel retẽti in ptãte: ut ibi dr̃. differũt tñ in collatiõe ſimplicis dona. ut dixi. ſ. ti. i. l. i. §. nec caſtrẽſe. Itẽ q̃ro an nepotes conferãt pa-truis ⁊ ↄtra. Dic ut dixi. ſ. eo. l. i. §. ſi ſit nepos. ¶ Ter tio q̃ro utrũ emãcipati cõferãt ſuis Et glo. ĩ. l. ſi emãci pati. dicit ꝙ oĩa cõferãt. ⁊ uide gl. ĩ. l. ſi emãcipati. ⁊. l. i. ĩ ſi. ſ. ti. i. ⁊ ꝑ oẽs. ll. illi⁹ ti. p̃cedẽtis. Tu v̄o dic aliter. Si loq̃mur õ iure ãtiquo emãcipati ſuis ↄferũt oĩa uel ptẽ ſm̃ diſtictionẽ quã dedi ĩ. l. i. §. ſi ex dodrãte. ſ. ti. i. Si q̃rim⁹ de iure hodierno. Dico ꝙ ſicut olĩ emãcipa ti nõ ↄferebãt caſtrẽſe uel q̃ſi: ut. l. i. §. nec caſtrẽſe. ſ. ti. . i. ita hodie nõ cõferũt aduẽtitia: ut. C. e. l. vl. Rõ q̃a ſi ĩ ptãte mãſiſſet pr̃i nõ q̃ſiuiſſet⁹ ⁊ ſic eadẽ rõ q̃ ĩ caſtrenſi b⁹ p̃terq̃ ĩ fructib⁹ quos pr̃i q̃ſiuiſſet ſi ĩ ptãte mãſiſſet ⁊ iõ illos fruct⁹ uel quãtũ ex fructib⁹ ẽ lucratus forte cõ fert ſi ẽ eadẽ rõ q̃ oli3 erat. ⁊ hoc cõiter tenẽt doc. ultra mõ. ⁊ citramõ. ¶ Quarto q̃ro utrũ ſui cõferãt emãcipa tis ⁊ q̃. rñdet gl. ĩ. l. ſi emãcipati. C. e. ⁊ dicit ꝙ ſui emã cipatis cõferũt ſ3 nõ oĩa: q̃a nõ niſi ꝓfectitia. Aduerte ſui eni p̃nt hr̃e ꝓfectitia diuerſi gñis. q̃dã ob cãm. q̃dã ſine cã: ⁊ q̃ñ ob cãm poſſũt eẽ multe cãe: q̃s plene expe diui. ſ. ti. i. l. i. §. nec caſtrẽſe. dic ut ibi. ⁊ eodẽ mõ quo cõferũt ſui emãcipa. ↄferũt ſui ĩter ſe ꝑ eaſdẽ. ll. S3 poſ ſes opponer̃ ego uideo ex p̃dictis dr̃ia3 ĩter ſuũ ⁊ emã cipatũ: nõne ſublata ẽ dr̃ia pr̃ie ptãtis ⁊ emãcipatiõis. Rñ. ueꝝ ẽ quo ad ſucceſſionẽ. ſecus quo ad collationẽ ita no. ĩ. l. ſi emãcipati. fac̃ qð no. ĩ auc. ex cã. ¶ Quito q̃ ro[b] an filij cõferãt ex̃neis nõ deſcẽdẽtib⁹. rñ. nõ. caſus ẽ in. l. pe. C. cõia vtriuſq3 iudi. ⁊ ĩ. d. l. ſi emãcipati. ĩ p̄ma glo. ĩ ſi. ¶ Vltio circa hoc q̃ro an alij nõ deſcẽdẽtes ali-cui ſuo cõſanguineo ĩter ſe cõferãt. Rñ. collatio ĩter nõ deſcẽdẽtes nõ ẽ ĩducta iure. iõ ceſſat: ut. l. illã. C. e. ⁊. l. ul. C. cõia utri. iudi. ⁊ doc. tenent ĩ. d. l. ſi emancipati. ¶ Quarto q̃ro p̄ncipaliter quo iur̃ petat̃ collatio. Rñ. uel iudicis officio: ut. ſ. e. l. i. ĩ p̄n. ⁊ no. ĩ. l. ſi ſoror. C. e. ti. ⁊. ſ. l. ꝓxi. uel actiõe ex ſtip̄. ſi ẽ ĩterpoſita: ut. ſ. l. ꝓx. ĩ ſi. ¶ Quito q̃ro q̃ñ h3 locũ collatio. Rñ. collatio h3 lo cũ p̄mo ſiue ſuccedat̃ ex teſtõ hodie vel ab ĩteſtato: vt . C. e. auc. ex teſtõ: l3 olĩ aliter eẽt: ut dixi. ſ. ĩ. ij. q. princi pali. iõ puto ꝙ iſta iura q̃ diſtiguũt: utꝝ eodẽ vel diuer ſo iure ſuccedãt ſint correcta: q̃a eoꝝ rõ ceſſat: q̃a quo cũq3 iure ſuccedãt hodie ſatis ẽ: ut. ſ. de acq. he. l. ꝙ ſi dubitet̃. ⁊. ſ. õ li. ⁊ poſt. l. gall⁹. §. ſi ei⁹. ĩ ſi. Ite3 dico ꝙ collatio h3 locũ p⁹ aditã bonoꝝ poſ. ut. l. p̃tor ĩ pri. ſ. ti. i. uel p⁹ aditã hereditatẽ: ut ibi p3. ¶ Sexto ⁊ ultio q̃ ro quõ ſiat iſta collatio. rñ. fiet uel cauẽdo uel ↄferẽdo re ip̄a uel tãto minus accipiẽdo uel ac. cõferẽdo uel li-berãdo coheredes. ⁊ hec oĩa ꝓbãtur. ſ. ti. i. l. i. §. iub3. cũ ſe. uſq3 ad. §. is quoq3. ⁊ qð dixi. ſ. e. l. i. §. filia.

p **Ater.** Verba enũciatiua ꝑ modũ cõdi-tiõis ꝓlata exceptionẽ inducũt . h. d. ¶ No. ex. l. iſta ꝙ ex teſtõ ẽ loc⁹ collatiõi ſi hoc iubet teſtõr. Secũdo no. qð dixi ĩ caſu ⁊ examia:

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg